

SADRŽAJ:

PREDGOVOR	11
PRVI DEO: SARADNJA SUDOVA I DRUGIH ORGANA U GRAĐANSKIM STVARIMA – TREĆI STUB EVROPSKE UNIJE	13
I) Stvaranje uslova za regulisanje sudske saradnje i način donošenja propisa u EU	13
II) Saradnja sudova i drugih organa – pojam i oblasti koje je čine	14
III) Međunarodna pravna pomoć – pojam i oblici	18
DRUGI DEO: POSTAVLJANJE OSNOVA ZA SARADNJU SUDOVA I DRUGIH ORGANA, STVARANJE SUDSKE MREŽE	21
I) Evropska Sudska Mreža	21
II) Odluka o uspostavljanju Evropske Sudske Mreže u građanskim i trgovačkim stvarima br. 470/2001	21
1. Cilj donošenja Odluke 470/2001	21
2. Uspostavljanje Evropske Sudske Mreže	22
3. Zadaci i aktivnosti Evropske Sudske Mreže	23
4. Sastanci članica Evropske Sudske Mreže	24
5. Informacioni system	25
6. Primena Odluke 470/2001	27
7. Neophodnost posebnog regulisanja saradnje sudova i drugih organa Odlukom 470/2001	27
III) Uredba Saveta EU o uspostavljanju opšteg okvira Zajednice za preduzimanje aktivnosti za unapređenje sudske saradnje u građanskim stvarima br. 743/2002.	28
IV) Ostali akti Evropske unije	30
IV-1) Uredba Evropskog parlamenta i Saveta o merodavnom pravu za vanugovorne obaveze (Rim II) br. 864/2007.	30
1. Cilj donošenja	30
2. Mere EU	31
3. Sadržaj Uredbe 864/2007	32
– Štete (delikti)	32
– Odgovornost za proizvode	32
– Nelojalna konkurencija i akti koji ometaju slobodnu konkurenciju	33
– Pravila vezana za nastanak štete u vezi sa očuvanjem životne sredine i kršenje intelektualnih prava	33

– Neosnovano obogaćenje	33
– Negotiorum gestio	34
– Culpa in contrahendo	34
– Sloboda izbora (autonomija volje)	34
– Zajednička pravila	35
– Uobičajeno prebivalište (sedište)	36
– Ostala pravila	36
4. Datum stupanja na snagu	37
5. Značaj Uredbe 864/2007 za Republiku Srbiju	37
IV-2) Uredba Evropskog parlamenta i Saveta o merodavnom pravu za ugovorne obaveze (Rim I) br. 593/2008	38
1. Cilj donošenja	38
2. Mere EU	38
3. Sadržaj Uredbe 593/2008	39
– Autonomija volje	39
– Merodavno pravo u odsustvu autonomije volje	40
– Ugovori o prevozu robe i putnika	40
– Potrošački ugovori	41
– Ugovori o osiguranju	41
– Individualni ugovori o radu	42
– Pravila vezana za primenu merodavnog prava	42
– Sedište	43
– Isključenje renvoi	43
– Složeni pravni sistemi i povreda javnog poretka	43
– Odnos Uredbe 593/2008 sa Rimskom konvencijom	44
– Osnovne karakteristike Rimske konvencije	44
– Odnos sa ostalim konvencijama	45
4. Datum stupanja na snagu	45
5. Značaj Uredbe 593/2008 za Republiku Srbiju	46
IV-3) Direktiva Evropskog parlamenta i Saveta o određenim aspektima medijacije u građanskim i trgovačkim stvarima br. 52/2008	47
1. Cilj donošenja	47
2. Mere EU	47
3. Sadržaj Direktive 52/2008	48
– Primena Direktive 52/2008 u prekograničnim sporovima	48
– Pojmovi	49
– Osiguranje kvaliteta medijacije	49
– Preporuka suda	49
– Izvršnost (punovažnost) sporazuma proisteklih iz medijacije	50
– Tajnost medijacije	50
– Uticaj medijacije na prekluzivne i zastarne rokove	50
– Obaveštavanje	51

– Obaveštavanje o nadležnim sudovima i ovlašćenim organima	51
– Izveštavanje i prilagođavanje zakonodavstva	51
4. Datum stupanja na snagu	51
5. Značaj Direktive 52/2008 za Republiku Srbiju	52

TREĆI DEO: DOSTAVLJANJE SUDSKIH I VANSUDSKIH AKATA 54

I) Regulisanje dostavljanja sudskih i vansudskih dokumenata u pravu EU	54
II) Uredba Saveta EU o dostavljanju sudskih i vansudskih akata zemalja članica br. 1348/2000	55
1. Opšte karakteristike mera Uredbe br. 1348/2000	55
2. Sadržina mera Uredbe br. 1348/2000	56
3. Osnivanje i nadležnost agencija za prenos i prijem akata	56
4. Dostavljanje sudskih dokumenata	57
5. Dostavljanje vansudskih dokumenata	59
6. Primena odredaba Uredbe 1348/2000	59
7. Odnos Uredbe 1348/2000 sa sporazumima zemalja članica	59
8. Zaštita dokumenata	60
9. Stupanje na snagu	60
III) Uredba br. 1393/2007 Evropskog parlamenta i Saveta o dostavljanju sudskih i vansudskih akata u građanskim i trgovačkim stvarima između zemalja članica i ukidanju Uredbe br. 1348/2000	61
1. Upotreba termina navedenih u Uredbi 1393/2007	62
2. Sadržina odredaba predviđenih Uredbom 1393/2007	62
3. Osnivanje i nadležnost agencija za prenos i prijem akata	63
4. Dostavljanje sudskih dokumenata	63
5. Dostavljanje vansudskih dokumenata	65
6. Uslovi za primenu odredaba Uredbe 1393/2007	66
7. Odnos Uredbe 1393/2007 sa sporazumima zemalja članica	66
8. Zaštita dokumenata	67
9. Prestanak važnosti (ukidanje) Uredbe 1348/2000	67
10. Stupanje na snagu	67
IV) Razlike između Uredbe 1348/2000 i Uredbe 1393/2007	68
V) Evropska konvencija o obaveštenjima o stranom pravu	70
1. Unutrašnje zakonodavstvo naše zemlje i međunarodna pravna pomoć	70
2. Strano pravo kao „pravo“ i kao činjenica	72
3. Uporedno zakonodavstvo i utvrđivanje sadržine stranog prava	74
4. Osnovne karakteristike Konvencije	76
5. Agencija za prijem i agencija za prenos	76
6. Zahtev za obaveštenje	77
7. Odgovor na zahtev	78
8. Jezik Konvencije	80
9. Mišljenje o sadržini i primeni Konvencije	80

VI) Pojam i vrste pismena	82
1. Načini dostavljanja pismena u inostranstvo – dostavljanje stranim i domaćim državljanima	82
2. Regulisanje dostavljanja akata u inostranstvu u domaćem zakonodavstvu	84
VII) Potreba za ujednačenim regulisanjem dostavljanja sudskih i vansudskih akata kao oblika međunarodne pravne pomoći	85
1. Uopšte o potrebi ujednačavanja navedenih pravila	85
2. Prevazilaženje problema u aktima Evropske unije	87

ČETVRTI DEO: IZVOĐENJE DOKAZA I PRISTUP SUDOVIMA 88

I) Izvođenje dokaza i pristup sudovima u zakonodavstvu Evropske unije.	88
II) Uredba Saveta EU o saradnji sudova zemalja članica u izvođenju dokaza u građanskim i trgovačkim stvarima br. 1206/2001	88
1. Dostavljanje i izvršenje zahteva za izvođenje dokaza	89
2. Direktno izvođenje dokaza	90
3. Primena Uredbe o izvođenju dokaza	91
4. Značaj donošenja Uredbe o izvođenju dokaza za Republiku Srbiju	91
III) Direktiva Saveta EU o poboljšanju pristupa sudu u prekograničnim sporovima uspostavljanjem minimuma zajedničkih pravila koja se odnose na pravnu pomoć za takve sporove br. 8/2003	92
1. Cilj donošenja	92
2. Pravna pomoć	93
3. Troškovi pružanja pravne pomoći	93
4. Ostale bitnije odredbe Direktive 8/2003	94
5. Odnos Direktive 8/2003 sa drugim sporazumima zemalja članica	95
6. Značaj donošenja Direktive 8/2003 za Republiku Srbiju	95

PETI DEO: PRIZNANJE I IZVRŠENJE STRANIH ODLUKA I DRUGIH AKATA 97

I) Uredba Saveta EU o nadležnosti i priznanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima br. 44/2001	97
1. Cilj donošenja	97
2. Mere EU	98
3. Sadržina Uredbe 44/2001	98
4. Značaj donošenja Uredbe 44/2001 za Republiku Srbiju	100
II) Konvencija o nadležnosti i priznanju i izvršenju odluka u građanskim i trgovačkim stvarima sa Protokolima	100
1. Primena Konvencije	101
2. Nadležnost	101
3. Priznanje i izvršenje stranih odluka	102
4. Stranke u postupku	103

5. Primena Konvencije	103
– Odnos prema Uredbi 44/2001 i ostalim instrumentima	103
III) Uredba Evropskog parlamenta i Saveta br. 805/2004	
o uvođenju evropskog naloga za izvršenje nespornih potraživanja	104
1. Opšte odredbe	104
2. Evropski nalog za izvršenje	106
3. Minimalni standardi za postupak izvršenja nespornih potraživanja	107
4. Postupak izvršenja u zemlji priznanja (destinacije)	108
5. Posebne odredbe Uredbe 805/2004	109
6. Aneksi Uredbe 805/2004.	110
7. Razlike između Uredbe 805/2004 i Uredbe 44/2001	111
IV) Uredba (EU) Evropskog parlamenta i Saveta br. 1896/2006	
o uvođenju postupka za Evropski nalog za plaćanje	111
1. Cilj donošenja	111
2. Mere EU	112
3. Sadržaj Uredbe 1896/2006	113
– Definicije pojmova u Uredbi 1896/2006, nadležnost i forma Evropskog naloga za plaćanje	113
– Postupanje sa zahtevom	113
– Odbijanje zahteva	114
– Izdavanje Evropskog naloga za plaćanje.	114
– Dostavljanje sa dokazom o prijemu od strane obaveznog lica.	115
– Dostavljanje bez dokaza o prijemu od strane obaveznog lica	115
– Prigovor na Evropski nalog za plaćanje	115
– Posledice prigovora	116
– Izvršnost naloga	116
– Ponovno ispitivanje naloga.	116
– Izvršenje naloga	117
– Odbijanje izvršenja.	117
– Prekid ili ograničenje izvršenja	117
– Zastupanje	118
– Posebne odredbe Uredbe 1896/2006.	118
4. Datum stupanja na snagu.	118
5. Značaj donošenja Uredbe 1896/2006 za Republiku Srbiju	119
V) Briselska i Luganska Konvencija.	119
VI) Priznanje i izvršenje stranih odluka u zakonodavstvu Republike Srbije	120
1. Pretpostavke za priznanje stranih sudskih odluka	120
– Opšte pozitivne pretpostavke.	120
– Opšte negativne pretpostavke	121
a) Nepravilnost u postupku pred stranim sudom	122
b) Isključiva nadležnost domaćeg suda	122

c) Pravosnažna presuda domaćeg suda ili drugog organa i priznata strana sudska presuda u istoj stvari i između istih stranaka	.123
d) Ranije pokrenut postupak u istoj stvari u domaćoj zemlji	.123
e) Povreda domaćeg javnog poretka	.124
2. Postupak priznanja strane sudske odluke	.124
3. Strana sudska odluka	.126
4. Dejstva strane sudske odluke.	.127
5. Status strane sudske odluke	.128
– Deklarativno ili konstitutivno dejstvo domaće odluke o priznanju.	.129
6. Izvršenje strane sudske odluke.	.130

ŠESTI DEO: SARADNJA SUDOVA I DRUGIH SUBJEKATA U STEČAJNOM POSTUPKU. . . . .

I) Uredba 1346/2000 o stečajnim postupcima	.133
1. Uopšte o Uredbi br. 1346/2000 o stečajnim postupcima.	.133
2. Određivanje nadležnosti i merodavno pravo.	.134
3. Posledice pokretanja stečajnog postupka po odredbama Uredbe 1346/2000	.136
4. Priznanje stranih odluka o pokretanju stečajnog postupka.	.137
5. Sekundarni stečajni postupak	.139
6. Prijava potraživanja od strane poverilaca	.141
7. Primena Uredbe 1346/2000	.143
II) Zakonodavstvo zemalja u regionu	.146
1. Status stranog stečajnog upravnika po ZSP	.146
2. Učešće stranog stečajnog upravnika u domaćem stečajnom postupku po ZSP	.147
3. Saradnja stečajnih upravnika po ZSP	.149
4. Transfer sredstava stečajne mase.	.150
5. Ovlašćenja stranog stečajnog upravnika po ZSP.	.151
6. Pružanje informacija, kao osnov koordinacije između glavnog i sekundarnog stečajnog postupka	.152
7. Priznanje stranih odluka o otvaranju stečajnog postupka po ZSP	.153
8. Dejstva priznanja strane odluke o otvaranju stečajnog postupka po ZSP	.154
– Priznanje strane odluke o otvaranju stečajnog postupka posle otvaranja stečajnog postupka u domaćoj zemlji	.154
– Priznanje strane odluke o otvaranju stečajnog postupka, koje ne utiče na pokretanje stečajnog postupka u domaćoj zemlji – stečajni postupak se ne pokreće.	.154
– Priznanje strane odluke o otvaranju stečajnog postupka, koje ima za posledicu pokretanje stečajnog postupka u domaćoj zemlji	.155
– Nepriznavanje strane odluke o otvaranju stečajnog postupka i otvaranje stečajnog postupka u domaćoj zemlji	.156
III) Regulisanje saradnje u stečajnom postupku u zakonodavstvu Republike Srbije.	.156

1. Primena ZSPRS u oblasti međunarodnog stečaja	157
2. Pojedini instituti u ZSPRS	158
– Postupanje domaćeg stečajnog upravnika u stranoj državi	159
– Pružanje pomoći stranim predstavnicima	159
– Ovlašćenja stranog predstavnika	159
– Neposredna komunikacija sa domaćim organima i podnošenje zahteva	160
3. Poverioci u međunarodnom stečaju	160
– Obaveštavanje i položaj stranih poverilaca	160
4. Priznanje stranog stečajnog postupka	161
– Podnošenje zahteva za priznanje i potrebna dokumentacija	161
– Uslovi za priznanje	161
5. Pravno dejstvo priznanja stranog postupka	162
– Pravno dejstvo zahteva za priznanje stranog predstavnika	162
– Pravno dejstvo priznanja glavnog stranog postupka	162
– Pravno dejstvo nakon priznanja strane stečajne odluke i vidovi pomoći	163
6. Saradnja između domaćih i stranih sudova, kao i stranih predstavnika	163
– Saradnja između domaćih sudova i stranih sudova, tj. stranih predstavnika, kao i saradnja između stečajnog upravnika i stranih sudova, odnosno, predstavnika	163
– Oblici saradnje	164
– Sadržina saradnje stečajnih upravnika	164
7. Postojanje više stranih postupaka	164
– Koordinacija domaćeg i stranog postupka	164
– Koordinacija postupaka kada se u vreme podnošenja zahteva za priznanje stranog postupka u Srbiji već vodi postupak	165
– Koordinacija postupaka kada je postupak protiv dužnika u Srbiji pokrenut posle priznanja ili posle podnošenja zahteva za priznanje stranog postupka	165
– Postojanje više stranih postupaka	165
IV) Saradnja stečajnih upravnika kao neophodan uslov za funkcionisanje međunarodnog stečaja	166

SEDMI DEO: SARADNJA SUDOVA I DRUGIH ORGANA

U OBLASTI OSIGURANJA AUTOODGOVORNOSTI . . . . .

I) Direktive EU u oblasti osiguranja autoodgovornosti	169
1. Informacioni centar, predstavnik za regulisanje štete, Biro za naknadu – uticaj na izmenu nacionalnih zakonodavstava – Četvrta Direktiva iz 2000.	171
2. Povećanje minimalnih iznosa pokrića, uvođenje obrasca „Evropski izveštaj o saobraćajnoj nezgodi“ – značajne promene – Peta Direktiva iz 2005. godine	174
II) Sistem zelene karte	175

1. Kritski sporazum	175
2. Obrada odštetnih zahteva.	177
III) Regulisanje saradnje u oblasti osiguranja autoodgovornosti	
u zakonodavstvu Srbije.	177
1. Informacioni centar.	178
2. Biro za naknadu štete.	179
3. Udruženje osiguravajućih organizacija	179
– Udruženje kao predstavnik osiguravajućih društava.	180
– Regulisanje javnih ovlašćenja Udruženja u ZOS	180
IV) Tri koncepcije regulisanja saradnje i razmena informacija	
u oblasti osiguranja autoodgovornosti sa elementom inostranosti	181

OSMI DEO: PRISTUPANJE EVROPSKE UNIJE HAŠKOJ KONFERENCIJI ZA MEĐUNARODNO PRIVATNO PRAVO. . . . .

I) Odluka Saveta o pristupanju Evropske unije Haškoj konferenciji	
Međunarodnog privatnog prava	182
1. Mere EU koje su preduzete pre donošenja Odluke o pristupanju	
Zajednice Haškoj konferenciji	183
2. Sadržaj Odluke	183
– Uopšte o Haškoj konferenciji	183
– Institucionalna struktura Haške konferencije	184
– Cilj Haške konferencije	185
– Član 2a Statuta	185
– Akt pristupanja Haškoj konferenciji	186
– Izjava o kompetentnosti Evropske unije sa priloženim određenim	
oblastima u kojima države članice prenose svoju kompetentnost na	
Evropsku uniju	186
– Izjava Evropske unije o pojedinim predmetima u vezi Haške konferencije	187
3. Datum stupanja na snagu Odluke	187
4. Značaj Odluke za Republiku Srbiju	188
II) Neke Haške konvencije koje regulišu saradnju sudova i drugih organa	189
II-1) Haška konvencija o građanskom sudskom postupku.	189
II-2) Haška konvencija o ukidanju potrebe legalizacije stranih javnih isprava	191
– Apostil	192
II-3) Haška konvencija o olakšanju međunarodnog pristupa sudovima	193
III) Druge Haške konvencije	195
IV) Unifikacija pravila o saradnji sudova i drugih organa u zemljama EU	196

SUMMARY . . . . .

LITERATURA . . . . .